לאחותו שהיא בת אביו ובת אמו לומר שאין עונשין מן הדין ור' יצחק סבר עונשין מן הדין ואיבעית אימא יליף עונש מאזהרה א"ר אלעזר א"ר הושעיא כל מקום שאתה מוצא ב' לאוין וכרת אחד חלק חטאת ביניהן ומאי היא מפטם וסך דכתיב על בשר אדם לא ייסך ובמתכונתו וגו' כרת אחד דכתיב אשר ירקח כמוהו ואשר יתן ממנו על זר ונכרת מעמיו וכי מאחר דלאוין מוחלקים כרת דאחותו דכתב רחמנא ל"ל לר"י כדאית ליה לרבנן מיבעיא להו לומר שאין עונשין מן הדין (לר' יצחק מפיק ליה לחייב על אחותו שהיא אחות אביו ושהיא אחות אמו ורבנן דנפקא להון מן אחותו דרישא ור' יצחק סבר אחותו דרישא אורחיה דקרא היא ומפיק לחלק מאחותו דסיפיה דקרא לחלק על אחותו שהיא אחות אביו ושהיא אחות אמו) אמר רנב"י אף אנן נמי תנינא המפטם את השמן המפטם את הקטרת והסך בשמן המשחה ל"ל דתניא המפטם את הקטרת במיצעא לאו הא קמ"ל מה קטרת לאו בפני עצמו וחייבים עליה כרת בפני עצמו אף מפטם שמן וסך נמי כיון דלאו בפני עצמו חייבים עליו בפני עצמה וכ"ת דקא בעי למיתנא פיטומין בהדי הדדי ניתנהו איפוך המפטם את הקטרת והמפטם את השמן והסך שמן המשחה אמאי פלגיה לשמן לאו הא קמשמע לן דיש חילוק חטאות ביניהן ש"מ: הבא על הזכור: תנא במאי קא חשיב אי בגברי דל האשה הנרבעת ובצרא לה חדא אי בנשי קחשיב דל מינהון הבא על הזכור ועל הבהמה ובצרי להו תרתי א"ר יוחנן לעולם תנא גברי קחשיב ותני הכי הבא על הזכור והביא זכור עליו ור' ישמעאל היא דאמר חייב שתים והא מדקתני מגדף בסיפיה ומוקמינן לה כר"ע רישא נמי ר' עקיבא וכ"ת ר"ע היא וברישא סבר לה כר' ישמעאל והאמר ר' אבהו הבא על הזכור והביא זכור עליו לר' ישמעאל דמפיק ליה מתרתי קראי מואת זכר לא תשכב ומולא יהיה קדש מבני ישראל חייב שתים לר"ע אינו חייב אלא אחת דמחד קרא נפיק ליה את זכר לא תשכב קרי ביה לא תשכיב אלא רישא ר' ישמעאל ובמגדף סבר לה כר"ע אי הכי ניתני נמי הבא על הבהמה והביא בהמה עליו הא אמר אביי הבא על הבהמה והביא בהמה עליו אף לר' ישמעאל אינו חייב אלא אחת דכי כתיב קרא בגברי כתיב ר"א משמיה דרב אמר תנא תני שלשים ושלש חטאות ותני שלש כריתות לסיומינהו בכריתות דקתני סיפא פסח ומילה במצות עשה פסח ומילה אמאי קתני להו ואיתימא לאיתויי קרבן עליהון מי מייתי והתני' הוקשה כל התורה כולה לעבודת כוכבים דכתיב תורה אחת יהיה לכם לעושה בשגגה והנפש אשר תעשה ביד רמה מה עבודת כוכבים שב ואל תעשה אף כל שב ואל תעשה אלא לאו ש"מ תנא שלשים ושלש חטאות מאן דעבדי בשוגג והדר תנא שלש כריתות לסיומינהו לכריתות ש"מ: המחלל את השבת: אמרי שבת מ' חסר אחת הוויין א"ר יוחנן תנא שגגת שבת וזדון מלאכות דלא מחייב אלא חדא דתניא הנה שהיא אחת שגגת שבת וזדון מלאכות וניתני זדון שבת ושגגת מלאכות דמחייב מ' חסר אחת דתניא ועשה מאחת מהנה פעמים שחייב אחת על כולן ופעמים שחייב על כל אחת ואחת (דתניא) אחת שהיא הנה זדון שבת ושגגת מלאכות תנא שגגת שבת וזדון מלאכות עדיפא ליה דמחטאת מיהא לא מיפטר וכן אתה מוצא גבי עבודת כוכבים דקתני שגגת עבודת כוכבים וזדון עבודות שגגת עבודת כוכבים היכי דמי אילימא דעמד בבית עבודת כוכבים וסבר בית הכנסת היא והשתחוה הרי לבו לשמים ואלא דחזא אנדרטא וסגיד לה אי דקבליה עליה באלוה בר סקילה הוא ואי דלא קבליה באלוה לאו מידי הוא אלא מאהבה ומיראה הניחא לאביי דאמר חייב אלא לרבא דאמר פטור מאי איכא למימר

אלא

שאין עונשין מן הדין. דלא אמרינן מה אחותו מן האב גרידא או מן האם גרידתא ענש עליה מן האב ומן האם לא כ"ש: **אי בעית אימא.** לר"י אין עונשין מן הדין וענש באחותו מן האב ומן האם לר' יצחק נפקא ליה דיליף עונש מאזהרה כשם שהזהיר עליה כשאר עריות כך ענש עליה ואזהרה דידה מפרש במסכת מכות (דף יד.) דאמר קרא ערות בת אביך או בת אמך אין לי אלא בת אביך שלא בת אמך ובת אמך שלא בת אביך בת אביך ובת אמך מנין ת"ל (שם) אחותך היא לא תגלה ערותה וכשם שהזהיר עליה כך ענש עליה: **א"ר אלעזר חלוק חטאות.** שאם עשאן שניהם בהעלם אחת חייב שתים: **כרת באחותו.** דפרט בה קרא לאחי אחת: (ד) הגה"ה כיון דלאוין מחלקין לא מיבעי ליה לחלק על אחותו שהיא אחות אביו ואחות אמו שהרי יש בה ג' לאוין: ה"ג **לר' יצחק כדאית ליה** (ה) **לרבנן מיבעי להו לאחותו בת אביו ואמו לומר שאין עונשין מן הדין.** וכוליה קרא משום אחותו דסיפא אתא ובשביל חדוש אחד דבך לשנות פרשה שנאמרה: **לרבי יצחק מיבעי ליה כו' עד סיפא** ל"ג לה ופירוש משובש הוא מתלמידים טועין עד כאן הגה"ה: **וחייבין עליה בפני עצמה.** על כל אחד כי עביד להו בהעלם אחת: **תנא מאי קחשיב.** מכדי אמרן לעיל מניינא להכי אתא שאם עשאן כולן כו' היכי משכחת לה לשלשים וארבע חטאות כחד (ב): **נכרת.** הוא דרבע לבהמה: **איפכא.** כגון שנבעלה לבנה ולבן בעלה ולאחיה ולחתנה ולבהמה וכן כולם: **הבא על הזכור ועל הבהמה.** דאין כאן בד אשה. פסח ומילה לא מצי למיפרך דלאו משום חטאות נקט להו דהא לאו בני קרבן נינהו דאין קרבן אלא על לאו כדמפרש לקמן: **ור' ישמעאל היא.** בפרק ד' מיתות: **והא מדקתני.** בכלל כריתות מגדף לאשמועינן דמביא קרבן ומוקמי לה לקמן כר"ע דאמר בסוף פירקין (דף ז.) מגדף מביא קרבן רישא נמי ר"ע: **דאמר רבי אבהו.** בפרק ד' מיתות (סנהדרין נד:) לא יהיה קדש שאזהרה לנשכב ועונש מגופיה שוה דכתיב וגם קדש היה בארץ. ואי קשיא גבי עריות היכן מצינו אזהרה לאשה כמו לזכר דאשכחן בכולהו לאו פריך הכי שאני התם כיון דאיהי נמי מיתהניא משכבה קרינא בה הנפשות העושות אבל משכב זכר דלא מתהני בעי אזהרה. (ג) **פא)** ובגברי כתיב דאין זכור לבהמה ולא מיקרי קדישות: **ר"א אמר.** בגברי חשיב ודקא קשיא לך (ד) דאשה נרבעת תנא ל"ג חטאות חשיב כחד גברא בהעלם אחד ותנא אשה נרבעת ופסח ומילה לסיומינהו לכריתות: **והנפש אשר תעשה ביד רמה.** בעבודת כוכבים הכתוב מדבר: **מה עבודת כוכבים שב ואל תעשה.** וחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת כדכתיב לעיל מיניה עז בת שנתה לחטאת: **אף כל שב ואל תעשה.** שזדונו כרת ושגגתו חטאת: **מ' חסר אחת הן.** ליתני ע"ה כריתות: **תנא שגגת שבת.** דסבור שהיום חול: **וזדון מלאכות.** שיודע שמלאכות הללו אסורות בשבת דאע"ג עביד לכולהו אבות מלאכות אינו חייב אלא אחת דליכא אלא חדא שגגה ומתניתין בתר חיוב חטאת נקטינהו לכריתות: **הנה שהיא אחת.** דכתיב ועשה מאחת מהנה וה"ל למיכתב אחת מהנה מאי מאחת משמע פעמים שחייב מעבירה אחת הנה כלומר כמה חטאות ומהנה מעבירות הרבה חטאת אחת: **שגגת שבת וזדון מלאכות.** ועשה מלאכות הרבה אינו חייב אלא אחת: **זדון שבת.** דיודע שהיום שבת: **ושגגת מלאכות.** דאינו יודע שמלאכות הללו אסורות אבל יודע מצות שבת בדבר אחד כגון דידע שאסור לצאת חוץ לתחום (ה): **אחת שהיא הנה.** על מצוה אחת כגון שבת חייב כמה חטאות: **שגגת שבת וזדון מלאכות עדיפא ליה.** למיתני לאשמעינן חדוש דאע"ג דהזיד במלאכות לא מפטר מחד חטאת: לישנא אחרינא **שגגת שבת וזדון מלאכות עדיפא ליה.** דמילתא פסיקא ליה דמכי שגג אשבת לא מיפטר מיהא מחד חיובא חטאת דאע"ג שגג אף במלאכות מחייב חדא אבל שגגת מלאכות דליחייב בכל חדא וחדא לא פסיקא ליה דזימנין דמיפטר מהך חיובא כגון שגג אף בשבת דהעלם זה וזה בידו ואמרינן במסכת שבת (דף ע:) דלא מחייב אלא חדא והכי מסתברא דבשגגת שבת קמיירי מדחשיב גבי עבודת כוכבים במתני' חדא ותו לא מכלל דבשגגת עבודת כוכבים וזדון עבודות קמיירי דאי בשגגת עבודה איכא ד' חטאות כד' עבודות זיבח וקיטר וניסך והשתחוה: **הרי לבו לשמים.** דאי נמי בבית עבודת כוכבים השתחוה לשמים לאו איסורא עבד וליכא חטאת: ה"ג **אי דלא קבליה עליה באלוה לאו כלום הוא.** דכיון דלא נעשה לשם עבודת כוכבים השתחואה דידיה לאו כלום היא: **אלא.** השתחוה לעבודת כוכבים מאהבת אדם ומיראת אדם דסבר מותר לעבוד עבודת כוכבים מאהבה ומיראה וזדון מלאכות קרי משתכוין לעבוד:

תוספות לומר שאין עונשין מן הדין. תימה דלעיל משמע דלאצטריך אחותו לחלק על אחותו שהיא אחות אביו כו' הא חדא מיהא מחייב ולאמאי הא אין עונשין מן הדין מיהו איכא למימר דמהא יליף כיון דגלי הכא הה"ה נמי אלך קשה דלקמן פ"ג (דף יג.) תנן יש אוכל אכילה אחת וחייב כו' ולאמאי דלמא לא תחייב כיון דאמיר טפי וכ"ת דיליף מהכא מה לאחותו שכן לא הותרה מכללה וי"ש מתרלין דשאני הכא דליכא אלא איסור אחותו ואמירה טפי כ' לגדין מלך אי נהכי אמרי אין עונשין מן הדין אבל לקמן פ"ג דליכא איסורין אחרים מ"ל שפיר ע"י כולל ומוסיף בבת אחת תימה ת"ש גבי בתו מתוספתו דיליף ק"ו (בסנהדרין עו.) מבת בתו דחשיב גלוי מילתא ולא הוי אזהרה מן הדין וי"ל משום דבת בתו נלה מבת קורבת בתו וא"ת נבת בתו כלא בתו אבל הכא משכחת אחותו בת אביו שלא בת אמו או להפך: **לר' ישמעאל דמפיק ליה** כו'. תימה מתני' היכי מתוקמא דהא אלא יהיה קדש לא כתיב כרת והיכי משכחת בה חיוב חטאת וי"ל דכיון דכתיב כרת אמשכב זכור הוי ליה כ' לאוין וכרת אחד: **לסיומינהו** לכריתות. תימה א"כ ליחשוב נמי הביא זכור עליו והביא בהמה עליו:

מסורת הש"ס

א) סנהדרין נד. [וש"נ], ב) מכות יד., ג) רש"ק מ"ז ע"ש פי' רש"י, ד) סנהדרין נד:, ה) שם, ו) [וש"נ], ז) ע' תוס' כ"ש ותוספ' הכ"ג, ח) מכות יג:, ט) שבת ע. קג: סנהדרין סב., י) שם, כ) [סנהדרין סא: שבת עב:], ל) [נ"ל לאחותך בת], מ) [ויקרא יח], נ) [דף כ:], ס) [סנהדרין נד:], ע) [דברים כג], פ) [מ"ח יד], צ) נ"ל ע"ד,

◆

תורה אור השלם

1. על בשר אדם לא ייסך ובמתכנתו לא תעשו כמהו קדש הוא קדש יהיה לכם: שמות ל לב
2. איש אשר ירקח כמהו ואשר יתן ממנו על זר ונכרת מעמיו: שמות ל לג
3. ואת זכר לא תשכב משכבי אשה תועבה הוא: ויקרא יח כב
4. לא תהיה קדשה מבנות ישראל ולא יהיה קדש מבני ישראל: דברים כג יח
5. האזרח בבני ישראל ולגר הגר בתוכם תורה אחת יהיה לכם לעשה בשגגה: במדבר טו כט
6. דבר אל בני ישראל לאמר נפש כי תחטא בשגגה מכל מצות יי אשר לא תעשינה ועשה מאחת מהנה: ויקרא ד ב

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' דקתני חדא שגגת ע"ז וזדון: (ב) רש"י ד"ה תנא וכו' כחד גברא הס"ד ואח"כ מ"ה דל האשה הנרבעת כו' דהוא דרבע לבהמה הס"ד ואח"כ מ"ה אי בנשי אי איפכא: (ג) ד"ה דאמר רבי אבהו וכו' אזהרה הס"ד ואח"כ מ"ה בגברי כתיב דאין זונות לבהמה: (ד) ד"ה ר"א אמר וכו' קשיא לך דל האשה: (ה) ד"ה ושגגת מלאכות וכו' לתחום וזה היא אחת שהיא הנה כצ"ל והד"א:

◆

גליון הש"ס

גמ' ובמגדף ס"ל כר"ע. ע' סנהדרין סה ע"ב תד"ה וכי ופס ז ע"ב תוס' ד"ה וכו' ונכלל פסע סס:

◆

רבינו גרשום

ר' יוסי הגלילי ור' עקיבא אומר הנשיא חייב בכולן חוץ משמיעת קול אלה שהמלך דהיינו נשיא לא מעיד ולא מעידין אותו: ור' יוסי הגלילי סבר כל שישנו באחת מהן ישנו בכולן וקמ"ל מתניתין דקתני חמשה כר' יוסי הגלילי וכר' עקיבא ולאפוקי מדר' אליעזר דאמר התם בהוריות נשיא מביא שעיר קמ"ל מניינא חמשה מביאין קרבן עולה ויורד דאפי' נשיא: מניינא למה לי לאפוקי מדר' אושעיא דאמר י"ג אבות נזיקין שומר חנם והשואל כו'. דאי אמר אלו אבות נזיקין [illegible]

עין משפט נר מצוה

ט א מיי' פ"א מהלכות כלי מקדש הל' ד ה:
י ב מיי' פ"ז מהלכות שגגות הלכה א:
יא ג מיי' שם פ"ז הלכה ב ג:
יב ד מיי' שם הל' ה:

◆

מוסף רש"י

שאין עונשין מן הדין. מדין ק"ו, דלי ממונות ומלות עשה והלכות עבודה ופסולי קדשים אתה למד מק"ו אבל לא לאזהרות ועונשין (חגיגה יא.). **חלק חטאת ביניהן.** שלאוין מחלקין לחטאות (מכות יד:). **הבא על הזכור והביא זכר עליו.** בהעלם אחת, **ור' ישמעאל היא דאמר חייב שתים.** דסבר לאוין הם דמתרי קראי אתו לפיכך חלוק חטאות ביניהם, והביא זכר עליו גרסינן ולא גרסינן זכור, דלא מקרי זכור אלא נקב המשכב (סנהדרין נד:). **דכי בגברי כתיב קרא.** לא יהיה קדש, בגברי כתיב. בהמה דנגברי כתיב אבל לבהמה אין זונות דלדלשין ביכתות (שם). מלתנן זונה ומתמר כלב ולא שייך בה לשון קדשות (סנהדרין נד:). **הוקשה כל התורה כולה לעבודת כוכבים.** הוקשו כל עבירות שבתורה כשגגתן לעבודת כוכבים לענין קרבן, מה עבודת כוכבים כרת שלו על דבר שהוא שב ואל תעשה כן יהוא עמד ועשה, אף כל שב ואל תעשה, אבל כרת של עמוד ועשה והוא ישב ולא עשה אין בו קרבן, ופסח ומילה עמוד ועשה הוא (מכות יג.). **הנה שהיא אחת.** דאמרן פעמים שחייב אחת על כולן מאי היא, **שגגת שבת וזדון מלאכות.** דיודע שהמלאכות אסורות בשבת אבל שכח שבת שהיום (שבת ע:). **ועשה מאחת מהנה.** הוה ליה למכתב ועשה אחת מהנה, אי נמי ועשה אחת ולפסוק, מדכתיבינהו הכי ש"מ למדרש כל מר וחד לחודיה, לחייבו על אחת ועל מאחת, כלומר מקצת העבירה, על הנה ועל מהנה, כדמפרש הנה אבות מהנה תולדות, ולמדדרשינהו נמי כי הדדי הכי מדכתבינהו להדדי (סנהדרין סב:). ותרים הכי פעמים שכל מעשה עבירותיו חשוב אחת ופעמים שהוא קרי הנה לשון רבים (שבת ע:). **אחת שהיא הנה.** דאמרן פעמים שחייב על כל אחת ואחת מאי היא, כגון שמכשמתן זדון שבת ושגגת מלאכות דאיכא שגגות טובא (שם שם). **אלא מאהבה ומיראה.** ידע שאסורה עבודת כוכבים בעבודות הללו, אבל שגג בכך כסבור שאין עבודת כוכבים בתורה מאהבה ומיראה אדם, והוי כשגגת עבודת כוכבים וזדון עבודות לחייב אחת (סנהדרין סב:).

◆

שיטה מקובצת

א] ער' בחרושין: ב] אחר חלוק חטאות: ג] וסך שני לאוין דכתיב: ד] ס] ער' בחרושין: ו] ליה לדונו בכרת ולא במלקות לרבנן מיבעיא כו' מן הדין וכולה קרא משום אחותו דסיפא אתא וכן תיבת לר' יצחק כו' עד תיבת אמר רנב"י בס"א אינו: ז] ורבנן נפקא להון אות ד' נמחק: ח] אמר. כתוב בגליון לא נראה בקונטרס [דגרים] אף אנן נמי תנינא עד [צ"ן] המפטם ופירשו בספרים [illegible] דמחייב אבל חד מינייהו ר"ל דהוריא דלא מחייב אבל חדא. ר' ברוך: י] במיצעא. ס"א מיצעא: יא] תיבת כרת נמחק: יב] כיון דיש להם לאו בפני עצמן חייבים עליהם בפני עצמן וכ"ת: יג] אי בגברי דל אשה הנרבעת גליון קצת קשה למה לא פריך ממולך דלא מצינו אשה שנתחייב דכתיב מזרעו וכן המעלה אברים בחוץ דשמא לא מחייב רק אותן שראויין להקריב בפנים ע"כ גליון: יד] ער' בחרושין: טו] הזכור והמביא זכור עליו: טז] לה ר' עקיבא: יז] הזכור והמביא: יח] יט] ער' בחרושין: כ] לא תשכב אלא אות ר נמחק: כא] ער' בחרושין: כב] הבהמה והמביא בהמה עליו: כג] ער' בחרושין: כד] לסיומינהו לכריתות וסמאי דקתני אות ב' נמחק: כה] מייתי קרבן והתניא: כו] תיבות מאן דעבדי בשוגג נמחק: כז] לסיומינהו. ס"א למימלינהו: כח] יוחנן תנא תנא שגגת: כט] ואחת ותניא אחת אות ד' נמחק: ל] וזדון עבודות מלאכות עדיפא: לא] לב] ער' בחרושין: לג] תיבות א"ר אלעזר נמחק: לד] תיבת הגהה נמחק: לה] ליה לדונו או במלקות ולא בכרת לרבנן: לו] תיבות ע"כ הגהה נמחק: לז] עליהן כרת בפני עצמו: לח] מה"ד גברי דל האשה הנרבעת לבהמה תיבות הוא דרבע נמחק: לט] מה"ד והאמר ר' אות ד' נמחק: מ] בכולהו לאו פריך: מא] בגברי כתיב אות ד' נמחק: מב] מיהא אחד חיובא דחטאת דאע"ג אות מ' נמחק: מג] אבל אי תנא זדון שבת שגגת: מד] עבודה וזדון ע"ז איכא ד' כו' וקיטור וניסוך: מה] מלאכות עבודות קרי:

[illegible] עבדי אמר לך עדים ומזמין מעשה כתיב בהו דכתיב כאשר זמם לעשות. ומתניא שם ר"ע הא קא אמרי דעבר [illegible] לבתך בתולים הלכך קא חשיב להו: בשלמא פטור לגמרי מחטאת לא משכחת לה דהא כתיב בהו כרת בכולן [illegible] יצאת כרת באחותו לחלק לחייב על כל אחת ואחת דמה אחותו מיוחדת שהיא ערוה וחייב על זדונה כרת ועל [illegible] ערוה חייב על זדונה כרת ועל שגגתה חטאת: והלא שלמים בכלל כל הקדשים היו. דכתיב אמור אליהם [illegible] יקרב מכל זרעכם אל הקדשים וגו' אף אחותו נמי יצאה מן הכלל ללמד על הכלל כולו: אמר לך רב ביבי וסיעתו [illegible] כי אמרת כו': הכא נמי מה אחותו מיוחדת שהיא ערוה ואין לה היתר לעולם בחיי אוסרה. שאינה מותרת לעולם [illegible] אין לה היתר בחיי אוסרה חייבין עליה כרת: יצאת אשה איש שיש לה היתר בחיי אוסרה שאם נתן לה גט מותרת [illegible] גלה לאחר נדתה הלכך לא מצי אחותו ללמד על הכלל כולו: א"ר יונה כו'. מהכא ילפת לחלק דאמר קרא כי כל

א) [נראה דל"ל בכרת ולא במלקות]

[illegible]

ג) ע"כ שייך לעמוד הקודם